

LJETOPIS FRANJEVAČKE KNJIŽEVNOSTI U BOSNI 1650–1796

1650. U Rimu umro Bartol Kašić. Iste godine rodio se u Jajcu fra Stjepan Margitić.
1683. Turci opsjedaju, posljednji put, Beč. Njemačko-poljska vojska pod vodstvom Karla Lotarinškog i Jana Sobjeskoga katastrofalno potukla osmansku vojsku.
1685. Rodili su se: fra Lovro Bračuljević u Budimu i fra Marijan Lekušić u Mostaru.
1687. Austrijska vojska pobijedila osmansku vojsku na Mohaču. Rodio se u Drnišu fra Stipan Badrić.
1688. Oslobođeni Knin i Vrlika, a u Slavoniji Ilok, Brod i Kostajnica.
1689. Fra Luka Ibrišimović pobijedio Turke kod Požege. Oslobođeni Udbina, Perušić, Bilaj i Budak.
1697. Pod zapovjedništvom Eugena Savojskog austrijska vojska provalila u Bosnu i stigla do Sarajeva. Prije povlačenja vojska je spalila grad i povelala sa sobom velik broj hrvatskog katoličkog pučanstva koje se naselilo u oslobođenim krajevima u Slavoniji, Srijemu i Bačkoj; dio katoličkog stanovništva krenuo je u Dalmaciju i naselio se u Cetinskoj krajini. U isto vrijeme u Bosnu bježi islamsko stanovništvo iz Ugarske i Slavonije, nezadovoljno i osvetnički raspoloženo, zbog čega strada i nestaje više franjevačkih samostana: Visoko, Srebrenica, Gradovrh, Tuzla, Modriča, Rama.
1699. Mirom u Srijemskim Karlovcima Hrvatskoj pripali oslobođeni hrvatski krajevi od Une do Slavonije i Srijema. Utvrđuje se mletačko-osmanska granica Knin–Sinj–Gabela.
1700. U Zagrebu Pavao Ritter Vitezović objavio knjigu – politički program *Croatia rediviva – Oživljena Hrvatska*. Za njega riječ *ilirski* i *slavenski*, *slovinski* znači *hrvatski*. Rodio se u selu Očevija fra Filip Lastrić.
1701. Izašla *Ispovijed krstjanska* fra Stjepana Margitića. Rodio se u Kninu fra Petar Knežević.

1704. Zapaljeni samostan i crkva u Olovu.
1707. Rodio se u Brnjićima kod Jajca fra Marko Dobretić.
1708. Izašla knjiga *Fala ot sveti* fra Stjepana Margitića.
1712. U Trnavi objavljena Vitezovićeve knjiga *Bosna Captiva – Zatočena Bosna*. U njoj se prigovara vlastima u Austriji da nije iskoristila svoje pobjede, nego je u mirovnim pregovorima prepuštala osvojene krajeve Turcima. U Veneciji objavljena gramatika *Prima grammaticae institutio pro tyronibus illyricis accommodata* fra Tome Babića za “dicu bosansku”.
1713. Fra Lovro Šitović objavio knjigu *Grammatica latino-illyrica*.
1716. Rodio se u Budimu fra Emerik Pavić a u Požegi fra Jerolim Lipovčić.
1726. Izašla u Mlecima “Babuša”, tj. knjiga *Cvit razlika mirisa duhovnoga* Tome Babića.
1727. Tiskana *Pisna od pakla* fra Lovre Šitovića Ljubušaka.
1730. Izašao *Uzao šerafinske (naški) goruće ljubavi* fra Lovre Braču-ljevića.
1732. Izašla u Budimu *Istina katoličanska* fra Antuna Bačića.
1734. U Rimskoj Kogregaciji za širenje vjere Filip Lastrić pokušava spriječiti podjelu Provincije Bosne Srebrene; u Fojnici rođen fra Vice Vicić.
1735. Od Franjevačke provincije Bosne Srebrene odijeljena je Provincija Sv. Kaja, poslije nazvana Provincija Presvetog Otkupitelja (za Dalmaciju).
1739. Beogradskim mirom utvrđena je na Savi i Dunavu granica između Osmanskog i Habsburškog Carstva.
1742. U Budimu održana, a vjerojatno tamo i tiskana, *Predika na Veliki petak rečena u crkvi svetoga Frančeska u Budimu* fra Filipa Lastrića.
1745. Fra Stipan Badrić izdaje knjigu *Ukazanje istine među Crkvom istočnom i zapadnom*.
1747. Objavljen u Mlecima *Cvit razgovora naroda i jezika iliričkoga aliti arvackoga* franjevca Filipa Grabovca.
1750. Izlazi prva knjiga fra Jerolima Filipovića *Pripovijdanje nauka krstjanskoga*, a zatim još dvije sljedeće pod istim naslovom

- (1759. i 1765). Izašla knjiga fra Jerolima Lipovčića *Dušu čuvajuće pohođenje*.
1752. U Veneciji izašla knjiga fra Lovre Šitovića *List nauka krstjanskoga*.
1753. Izašlo najpopularnije djelo starije hrvatske pobožne književnosti – *Muka Gospodina našega Isukrsta i plač matere njegove* fra Petra Kneževića.
1755. Iz tiska izašla knjiga hrvatskih i latinskih propovijedi fra Filipa Lastrića *Testimonium bilabium*.
1756. U Veneciji tiskano prvo izdanje *Razgovora ugodnog naroda slovinskoga* fra Andrije Kačića Miošića.
1757. Odvaja se od Bosanske provincije Provincija Svetog Ivana Kapistrana za Slavoniju i Južnu Ugarsku.
1758. Filip Lastrić u Rimu uspijeva da se Kustodiji Sv. Križa vrati ime Bosna Srebrena i ponovno izdigne na rang Provincije; u Našicama umro fra Antun Bačić.
1759. Izašla knjiga *Ogledalo događajah Sv. pisma staroga i novog zakona* fra Emerika Pavića.
1762. Emerik Pavić izdao lekcionar *Epistole i evanđelja priko godišnji nediljah i svetkovina*. U Dresdenu, u zarobljeništvu, Matija Antun Relković objavio *Satir*.
1765. Izašla u Veneciji knjiga Filipa Lastrića *Epitome vetustatum Provinciae Bosniensis*. Drugo prošireno izdanje izašlo 1776. Izašla knjiga fra Petra Kneževića *Pisme duhovne razlike*. U Sinju umro fra Jeronim Filipović. U Kreševu u požaru izgorio samostan, novi izgrađen dvije godine poslije.
1766. Fra Filip Lastrić izdao dvije hrvatske knjige: *Nediljnik dvostruk i Svetnjak*. Na Lastrićevu knjigu *Epitome* svojom je knjigom *Ramus viridantis olivae* odgovorio fra Emerik Pavić.
1768. Izašla u Pešti knjiga fra Emerika Pavića *Flos medicinae (Cvit likarije)* i *Nadodanje glavnih događaja Razgovoru ugodnom naroda slovinskoga*. Umro u Sinju fra Petar Knežević.
1769. Izašla u Pešti *Ručna knjižica za utiloviti u zakon katoličanski obraćenike* fra Emerika Pavića.
1773. Sjedinjenje Bosansko-đakovačke i Srijemske biskupije.
1780. U Budimu umro fra Emerik Pavić.

1782. U Anconi izašlo djelo fra Marka Dobretića *Kratko skupljene ćudoredne iliti morale bogoslovice svrhu sedam Katoličanske crkve sakramenatah.*
1783. Umro u Kraljevoj Sutjesci Filip Lastrić.
1784. Umro u Fojnici fra Marko Dobretić.
1785. Umro u Kraljevoj Sutjesci fra Bono Benić.
1788. Pod zapovjedništvom generala Ernsta Laudona austrijska vojska privremeno oslobađa Bosansku Dubicu, Bosanski Novi, Bosansku Gradišku.
1796. Umro u Fojnici fra Vice Vicić. Njegove *Pisme razlike* izdao u Splitu 1844. Ivan Frano Jukić novim, Gajevim, pravopisom.

M. K.